

А К Т
лісопатологічного обстеження насаджень
Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Державного
спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»
на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

23.10.2025

м. Біла Церква

Згідно листа філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України») № 22319/40.1.11-2025 від 21.10.2025, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ № 555 від 27.07.1995 (далі – Правил), нами: начальником відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галиною ЗАБОЛОТНЬОЮ, провідним інженером-лісопатологом ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ШВЕНЬ, інженером лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Валерієм ЗАКРУЖНИМ, лісничим Снітинського лісництва Віталієм ГОРОВЕНКОМ, лісничим Сквирського лісництва Владиславом СИТНИКОМ, лісничим Томилівського лісництва Олександром СНІЦАРЕМ, лісничим Ставищенського лісництва Віталієм КАМЕНЧУКОМ, помічником лісничого Фастівського лісництва Мариною СІРОШТАН, проведене лісопатологічне обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведений нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Обстежено наступні ділянки:

Снітинське лісництво

Квартал 21, виділ 1, площа 22.0 га, склад 7ДЗ(66)2ДЗ(86)1ЛПД+БРС+КЛГ, вік 66 років, бонітет - 1, повнота 0.70, сер. висота 21 м, сер. діаметр 26 см, категорія захисності – рекреаційно-оздоровчі ліси. На ділянці (2) площею 7.5 га та на ділянці (3) площею 9.5 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Сквирське лісництво

Квартал 52, виділ 6, площа 7,6 га, склад 8ЯЗ1КЛГ1ЛПД+АКБ, вік 47 років, бонітет - 1, повнота 0.70, сер. висота 19 м, сер. діаметр 26 см, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На всій ділянці площею 7.6 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева ясена звичайного. Причиною всихання є ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена, виявлено личинкові ходи і льотні великого та малого ясеневого лубоїда.

Томилівське лісництво

Квартал 76, виділ 2, площа 35.0 га, склад 10ДЗ+ЯЗ+ЛПД+КЛГ+ГЗ, вік 130 років, бонітет - 2, повнота 0.60, сер. висота 27 м, сер. діаметр 44 см, категорія захисності – рекреаційно-оздоровчі ліси. На ділянці (2) площею 2.5 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Ставищенське лісництво

Квартал 23, виділ 11, площа 3.4 га, склад 4ЯЗ4ГЗ2КЛГ+ДЗ, вік 77 років, бонітет – 1А, повнота 0.80, сер. висота 27 м, сер. діаметр 32 см, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На всій ділянці площею 3.4 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева ясена звичайного, граба звичайного та клена гостролистого. Причиною всихання є ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена, східчастим раком, лускатим трутовиком, сірчано-жовтим трутовиком, виявлено личинкові ходи і льотні великого та малого ясеневого лубоїда, струменястого та великого в'язового заболонників.

Квартал 27, виділ 6, площа 10.9 га, склад 3ДЗ2ЯЗ5ГЗ+КЛГ+БРС, вік 81 рік, бонітет - 1, повнота 0.90, сер. висота 24 м, сер. діаметр 28 см, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На ділянці (1) площею 5.5 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, граба звичайного та ясена звичайного. Причиною всихання є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена, східчастим раком, лускатим трутовиком, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки, дубового, великого та малого ясеневого лубоїда, струменястого, великого в'язового заболонників.

Квартал 27, виділ 7, площа 19.6 га, склад 3ЯЗ1ДЗ4ГЗ1КЛГ1БРС, вік 77 років, бонітет - 2, повнота 0.80, сер. висота 25 м, сер. діаметр 36 см, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На ділянці (1) площею 7.0 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева ясена звичайного, дуба звичайного та граба звичайного. Причиною всихання є ураження насаджень бактеріальним раком та халаровим раком ясена, несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, ураження східчастим раком, лускатим трутовиком, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки, дубового, великого та малого ясеневого лубоїда, струменястого, великого в'язового заболонників.

Квартал 30, виділ 14, площа 6.3 га, склад 5ЯЗ2ГЗ2ЛПД+ДЗ+БРС, вік 91 рік, бонітет - 1, повнота 0.80, сер. висота 27 м, сер. діаметр 36 см, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На всій ділянці площею 6.3 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева ясена звичайного, граба звичайного та липи дрібнолистої. Причиною всихання є ураження насаджень бактеріальним раком та халаровим раком ясена, східчастим раком, лускатим трутовиком, виявлено личинкові ходи і льотні отвори великого та малого ясеневого лубоїда, струменястого, великого в'язового заболонників.

Фастівське лісництво

Квартал 61, виділ 5, площа 8.2 га, склад 7ДЗ3ЛПД+БП, вік 86 років, бонітет - 1, повнота 0.70, сер. висота 27 м, сер. діаметр 30 см, категорія захисності – захисні ліси. На всій ділянці площею 8.2 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного та липи дрібнолистої. Причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, східчастим раком, лускатим трутовиком, виявлено личинкові

і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Квартал 61, виділ 8, площа 4.5 га, склад 10ДЗ+ЛПД, вік 86 років, бонітет - 1, повнота 0.70, сер. висота 27 м, сер. діаметр см, категорія захисності – захисні ліси. На всій ділянці площею 4.5 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного. Причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Квартал 92, виділ 2, площа 11.3 га, склад 10ДЗ+БРС+ГЗ, вік 81 рік, бонітет - 1, повнота 0.60, сер. висота 24 м, сер. діаметр 36 см, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На всій ділянці площею 11.3 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного. Причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Результат обстеження:

При обстеженні насаджень дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилові виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура, центрального або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, пригнічений стан та знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах виявлені личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки (*Chrysobothris affinis* F.), златки зеленої вузькотілої (*Agilus viridis* L.) та дубового заболонника (*Scolytus intricatus*), що викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

У ясеневих насадженнях (*Fraxinus excelsior*) відмічене помітне зниження рівня біологічної стійкості, яке проявляється у всиханні гілок, що охоплює значну частину крон дерев. Це зумовлено ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена. Трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. В нижній частині дерев виявлено значну кількість льотних отворів великого ясеневого лубоїда (*Hylesinus crenatus* F.). Також на повалених деревах в середній та верхній частинах стовбура присутні звивисті ходи, що свідчать про заселення малим ясеневим лубоїдом (*Hylesinus fraxini* Panz.).

Дерева клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) уражені сірчано-жовтим трутовиком (*Oxyporus populinus* (Fr.) Donr), який є причиною виникнення бурої центральної гнилі стовбура. При цьому уражені дерева часто мають дупла у нижній частині стовбура.

В граба звичайного (*Carpinus betulus* L.) присутнє ураження східчастим раком та несправжнім трутовиком (*Phellinus nigricans*). Спостерігається також заселення вторинними шкідниками, а саме - струменястим (*Saperda carcharias* L.) та великим в'язовим (*Scolytus scolytus* Fabr) заболонниками.

У насадженнях липи дрібнолистої (*Tilia cordata*) наявні сухостійні та суховерхинні дерева, що уражені лускатим трутовиком (*Polyporus septosporus*), який викликає білу гниль ядра в нижній частині стовбура.

Також у насадженнях спостерігаються дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом

створена понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий та невеликими групами.

Для поліпшення санітарного стану насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», комісія рекомендує провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 30-65 м³/га у вищезазначених насадженнях на загальній площі **73.3 гектари**.

Рекомендовані ВСР провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,16,19,23,26 Правил та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи представників комісії:

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Вікторія ШВЕНЬ

Валерій ЗАКРУЖНИЙ

Віталій ГОРОВЕНКО

Владислав СИТНИК

Олександр ШИЦАР

Віталій КАМЕНЧУК

Марина СІРОШТАН